

Gemeenteraad

Vergadering van 2 december 2025

Bedrijfsvoering - Organisatieadvies

2025_RAAD_00051 Septembercirculaire 2025

Auteur

Fred Flentge

Overlegd met

Informatievoorziening en automatisering

Portefeuillehouder

Marcel Scheringa

Samenvatting

Onze gemeente is voor haar inkomsten voor het grootste deel afhankelijk van de Rijksoverheid. Het Rijk laat jaarlijks een aantal keren weten hoeveel geld de gemeente via het gemeentefonds en vanuit de bijstandsbudgetten (Buig) beschikbaar krijgt. In het jaar 2025 ontvangen wij naar verwachting op basis van de septembercirculaire € 117,8 miljoen aan Algemene uitkering (A.U.) gemeentefonds en € 15,9 miljoen aan Buigbudget. De verwachte totalen voor de komende jaren kunt u zien in onderstaande tabel.

Tabel 1 Totale A.U. en Buig (bedragen x € 1 miljoen)

	2025	2026	2027	2028	2029
Totale A.U.	117,8	118,9	117,2	114,7	116,6
Totale Buig	15,9	17,2	17,2	17,2	17,2

De verwachte mutaties voor de komende jaren ten opzichte van de begroting kunt u zien in onderstaande tabel.

Tabel 2 Effect van de A.U. en het Buigbudget op het meerjarig saldo van de begroting (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Mutatie A.U. september 2025	+ 4.123	+ 1.590	- 167	- 364	- 471
Participatiebudget (Beschut werk)	- 77	- 82	- 87	-	-
Stelpost Klimaat- en energiebeleid	-	- 1.573	-	-	-
Mutatie Buig	+ 365	+ 962	+ 962	+ 962	+ 962

Netto effect op het saldo van de begroting	+ 4.411	+ 897	+ 708	+ 598	+ 491
--	----------------	--------------	--------------	--------------	--------------

De financiële gevolgen van de septembercirculaire en het Buigbudget worden voor zover het 2025 betreft voortaan door middel van een begrotingswijziging verwerkt. Dit betekent dat wij een toename met ruim € 4,4 miljoen als extra inkomst ramen. Het verwachte positieve saldo van de begroting 2025 komt daarmee, inclusief de mutatie op basis van de Najaarsnota 2025, uit op afgerond € 9 miljoen.

Voorheen ontving u over de uitkomst van de septembercirculaire alleen een informatienota. Zoals we eerder hebben aangegeven moet een verschil tussen de begrote en werkelijke ontvangst, sinds de wijziging van het begrip "rechtmatigheid", bij het opstellen van de jaarstukken ook als onrechtmatig worden gezien. Om dit te voorkomen verwerken we de mutatie nu ook door middel van een begrotingswijziging.

De financiële gevolgen vanaf 2026 worden verwerkt in de Perspectiefnota 2026-2030.

Eind 2025 verschijnt de Decembecirculaire, die normaliter alleen mutaties voor het huidige begrotingsjaar bevat. Naar verwachting zullen via deze circulaire extra middelen beschikbaar worden gesteld voor de compensatie van alle medewerkers van werkontwikkelbedrijven voor de negatieve gevolgen van de belastingmaatregelen 2025. Voorgesteld wordt om deze middelen door middel van een voorschot reeds over te maken aan de NoordWestGroep.

Beschrijving

Inleiding

Het Rijk informeert de gemeenten o.a. in de septembercirculaire over de A.U. uit het gemeentefonds.. Daarnaast maakt het ministerie ook het definitieve Buigbudget voor 2025 bekend en geeft het een indicatie af voor het Buigbudget vanaf 2026. De financiële gevolgen voor onze begroting kunt u zien in onderstaande tabel.

Tabel 3 Effect van de A.U. en het Buigbudget op de begroting en meerjarenraming (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Mutatie A.U. september 2025	+ 4.123	+ 1.590	- 167	- 364	- 471
Participatiebudget (Beschut werk)	- 77	- 82	- 87	-	-
Stelpost Klimaat- en energiebeleid	-	- 1.573	-	-	-
Mutatie Buig	+ 365	+ 962	+ 962	+ 962	+ 962
Netto effect op het saldo van de begroting	+ 4.411	+ 897	+ 708	+ 598	+ 491

Gewenst resultaat

In tegenstelling tot eerdere jaren vragen wij u om de begroting 2025 aan te passen. Dit sluit aan op de wijziging van het rechtmatigheidsbegrip. Als we dit niet doen dan worden deze extra inkomsten,

omdat ze niet tijdig verwerkt zijn in de begroting, bij het opstellen van de jaarrekening als onrechtmatig gezien.

Argumenten

1.1 Algemene uitkering (A.U.)

In onderstaande tabel kunt u zien met welk bedrag de A.U. muteert.

Tabel 4 Mutatie A.U. (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Mutatie A.U.	+ 4.123	+ 1.590	- 167	- 364	- 471

We zien vooral voor de jaren 2025 en 2026 een flinke positieve mutatie van de A.U.

Dit heeft te maken met de volgende ontwikkelingen.

1. Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft het kabinet besloten om de tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg te compenseren. Gemeenten ontvangen in totaal € 728 miljoen van het Rijk die ze kunnen inzetten ter ondersteuning van de transformatie van de Jeugdhulp volgens de afspraken in de Hervormingsagenda. Voor onze gemeente betekent dit een extra bedrag van € 2 miljoen in 2025.

2. Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen

Het kabinet stelt eenmalig € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober. Het kabinet heeft hierover besloten na overleg met de VNG. Deze vergoeding is aanvullend op de vergoeding die gemeenten jaarlijks via het gemeentefonds krijgen voor de uitvoering van hun wettelijke taken bij het organiseren van verkiezingen. Voor onze gemeente betekent dit een extra bijdrage van € 150.000 in 2025. Omdat we in onze gemeentelijke begroting reeds budget hadden geraamd voor het organiseren van 1 verkiezing, kunnen deze middelen als een eenmalige plus worden beschouwd.

3. Ontwikkeling maatstaven Algemene uitkering

Gezien de afwijkingen in de afgelopen jaren tussen de begrote en de werkelijke uitkering hebben we een verdiepende actualisatie uitgevoerd. Daaruit is gebleken dat het Rijk op voorhand al rekening houdt met een toenemende vraag aan middelen vanuit het gemeentefonds dan dat er beschikbaar is, zodat het een corrigerende factor moet toepassen. In onze aannames zijn we uitgegaan van de bedragen die het Rijk berekent, inclusief deze corrigerende factor. Recent hebben we, na interne en externe toetsing, geconcludeerd dat we als gemeente op onderdelen afwijken van de gemiddelden waarmee het Rijk rekent. Als we deze afwijkingen meenemen bij de raming dan valt het bedrag uit de A.U. hoger voor ons uit. De structurele effecten van deze actualisatie zijn meegenomen in de Programmabegroting 2026-2029.

4. Capaciteit decentrale overheden klimaat en energiebeleid

De Specifieke uitkering Capaciteit decentrale overheden klimaat en energiebeleid (SPUK CDOKE) wordt vanaf 2026 overgeheveld naar het gemeentefonds. In 2026 wordt een totaalbedrag van ruim € 666 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Voor onze gemeente betekent dit een bedrag van ruim € 1,5 miljoen. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 t/m 2030, maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald.

Ontwikkeling 2027 en verder

De ontwikkeling van de A.U. vanaf 2027 is beperkt negatief. Dit wordt veroorzaakt door een bijgestelde prognose van de economische ontwikkeling in Nederland. Deze ontwikkeling vormt mede de basis voor de omvang van het gemeentefonds.

1.2 Buig

Het definitieve Buigbudget 2025 is mede gebaseerd op de werkelijke uitkomsten in 2024. In tegenstelling tot onze eerdere prognose ontvangen we in 2025 bijna € 0,4 miljoen meer.

Tabel 6 Buig (bedragen x € 1 miljoen)

	2025	2026	2027	2028	2029
Totale Buig	15,9	17,2	17,2	17,2	17,2

Naast de vaststelling van het definitieve budget wordt er ook een indicatie afgegeven voor 2026. Pas over een jaar weten we wat de werkelijke uitkering gaat worden. In de PPN 2025-2029 hadden we al rekening gehouden met extra Buiguitkering (€ 741.000) vanwege hogere indexatie van de uitkeringen en een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. De voorlopige beschikking komt nog hoger uit, zodat we uitgaan van ruim € 0,9 miljoen aan extra uitkering.

2.1 en 4.1 Geld met bestemming (specifiek) en stelpost

De mutatie van de A.U. kent een tweetal budgetten waarvoor wij u voorstellen om een extra last of een stelpost op te gaan nemen. Hieronder kunt u lezen om welke bedragen met bijbehorende taken het gaat.

Tabel 5 (bedragen x € 1.000)

	Doel	2025	2026	2027	2028	2029
1	Participatiebudget (Beschut werk)	+ 77	+ 82	+ 87	-	-
2	Stelpost Klimaat- en energiebeleid	-	+ 1.573	-	-	-
Totaal		+ 77	+ 1.655	+ 87	-	-

1. Participatiebudget (Beschut werk - extra budget)

De Rijksoverheid heeft extra geld beschikbaar gesteld om de loonkostensubsidie (LKS) bij beschut werk beter te laten werken. Uit onderzoek blijkt dat bij de huidige manier van berekenen de loonwaarde vaak te hoog wordt inschat, waardoor de subsidie te laag wordt vastgesteld. Het extra geld voegen we toe aan het beschikbare Participatiebudget.

2. Capaciteit decentrale overheden klimaat en energiebeleid (stelpost)

Vanwege de overheveling van de SPUK CDOKE naar het gemeentefonds (2026), worden deze middelen daardoor in principe vrij besteedbaar. Vanwege deze recente wijziging en de verhoging van dit bedrag t.o.v. 2025, hebben we eerst tijd nodig om te bepalen wat dit betekent voor het programma Duurzaam. Wij stellen u voor dat we begin 2026 met een plan komen dat inzicht geeft in de gewenste inzet van deze middelen in het kader van duurzaamheid (o.a. voor continuering van de structurele budgetten 2025). Middelen die niet benodigd zijn, vallen vrij ten gunste van het begrotingssaldo. De verdere uitwerking kan waar nodig via de PPN 2026-2030 plaatsvinden.

3.1 Voorschot NoordWestGroep

Eind 2025 verschijnt de Decembecirculaire. Hierin worden normaal gesproken alleen mutaties voor het huidige begrotingsjaar opgenomen. Naar verwachting zullen via deze circulaire extra middelen beschikbaar worden gesteld voor de compensatie van alle medewerkers van werkontwikkelbedrijven voor de negatieve gevolgen van de belastingmaatregelen 2025. Het kabinet heeft hier op basis van een amendement toe besloten. Daarbij is ook geld gereserveerd voor een tegemoetkoming in de periode 2026-2028.

Wij stellen daarom ook voor om vooruitlopend op deze circulaire alvast een voorschot à € 125.000 over te maken aan de NWG zodat zij deze compensatie dit jaar nog kunnen uitbetalen.

Kanttekeningen en risico's

N.v.t.

Duurzaamheid en social return

N.v.t.

Financiële toelichting

De inkomsten A.U. en Buig 2025 zullen gezamenlijk met € 4,4 miljoen (netto) worden opgehoogd ten gunste van het begrotingssaldo. De uitkomsten en de stelposten voor de jaren vanaf 2026 zullen worden verwerkt in de eerst volgende Perspectiefnota.

Communicatie en participatie

N.v.t.

Uitvoering en planning

N.v.t.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

1. De extra inkomsten Algemene uitkering 2025 à € 4,1 miljoen en de definitieve extra Buiguitkering 2025 à € 0,4 miljoen door middel van een begrotingswijziging te verwerken in de begroting 2025.
2. Het Participatiebudget 2025 te verhogen met € 77.000.
3. De NoordWestGroep vooruitlopend op de uitkomsten in de Decembecirculaire 2025 een voorschot van € 125.000 te verstrekken als compensatie aan de medewerkers voor de negatieve gevolgen van de belastingmaatregelen 2025.
4. De financiële gevolgen van de septembercirculaire en het Buigbudget vanaf 2026 te verwerken in de Perspectiefnota 2026-2030.